

Sbírka zákonů republiky Československé

Částka 57.

Vydána dne 11. října 1950.

Cena Kčs 2.—

O B S A H:

(134.—136.) 134. Nařízení o registraci chmelnic. — 135. Nařízení o organizaci ochrany před požáry a jinými živelnými pohromami. — 136. Vyhláška o opravě tiskových chyb ve vládním nařízení č. 105/1950 Sb., kterým se vyhlašuje Statut národních podniků průmyslových.

134.

Vládní nařízení ze dne 12. září 1950 o registraci chmelnic.

Vláda republiky Československé nařizuje se souhlasem presidenta republiky podle § 42 odst. 1 zákona č. 241/1948 Sb., o prvním pětiletém hospodářském plánu rozvoje Československé republiky (zákon o pětiletém plánu):

§ 1.

(1) Chmelnice (pozemky osázené chmelem) musí být registrovány.

(2) Registrace se provádí zápisem do protokolu (§ 3), který vede okresní národní výbor.

§ 2.

Pěstitel chmele (vlastník, pachtýř, uživatel chmelnice a pod.) — dále jen „pěstitel“ — je povinen oznámiti místnímu národnímu výboru podle skutečného stavu údaje potřebné k zápisu do protokolu.

§ 3.

Ministerstvo zemědělství stanoví vyhláškou v Úředním listě, které údaje a jejich změny je pěstitel povinen oznámiti k zápisu do protokolu (zejména založení, rozšíření, zmenšení, přeložení nebo zrušení chmelnice a změny v osobě pěstitelově), a v jaké lhůtě mají být tyto údaje místnímu národnímu výboru hlášeny, a určí vzor protokolu.

§ 4.

Místní národní výbor přezkouší správnost a úplnost oznámení a zapíše zjištěné údaje do protokolu, který podepíše též pěstitel.

§ 5.

(1) Protokol o registraci se vyplňuje ve třech vyhotoveních. Jedno vyhotovení si místní národní výbor ponechá a dvě zašle okresnímu národnímu výboru, jemuž hlásí též veškeré změny týkající se registrace.

(2) O každé chmelnici se vyplňuje zvláštní protokol.

(3) Okresní národní výbor přezkoumá vyplněné a podepsané protokoly a seřadí je podle jednotlivých obcí a pěstitelů; vyznačuje v nich také hlášené změny.

§ 6.

(1) Pěstitel je oprávněn nahlížeti u okresního národního výboru do protokolu, jenž se týká jeho chmelnice, a pořizovati si z něho výpisy.

(2) Právo nahlížeti do protokolů a pořizovati si z nich výpisy přísluší také úřadům a orgánům pověřeným prováděním zákona č. 89/1934 Sb., o povinném známkování chmele a úpravě rozsahu pěstování chmele, a tohoto nařízení, jakož i předpisů podle nich vydaných.

§ 7.

Vládní nařízení č. 128/1937 Sb., o registraci pozemků osázených chmelem, se zrušuje.

§ 8.

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem vyhlášení; provede je ministr zemědělství v dohodě se zúčastněnými členy vlády.

Gottwald v. r.
Zápotocký v. r.
Đuríš v. r.

135.

**Vládní nařízení
ze dne 26. září 1950**

**o organizaci ochrany před požáry a jinými
živelnými pohromami.**

Vláda republiky Československé nařizuje podle § 14 odst. 1 zákona č. 62/1950 Sb., o ochraně před požáry a jinými živelnými pohromami (dále jen „zákon“):

Oddíl I.

Součinnost obyvatelstva.

Osobní pomoc.

§ 1.

Všeobecné ustanovení.

(1) Všichni občané Československé republiky jsou povinni v zájmu celku poskytovat podle svých sil osobní pomoc při zamezování a zdolávání požárů, jak vyplývá z dalších ustanovení tohoto nařízení.

(2) Stejnou povinnost mají také cizinci, pokud jim nepřislouší právo exterritoriality.

(3) Ministerstvo vnitra stanoví vyhláškou v příslušném úředním listě, které osoby jsou se zřetelem na svůj zdravotní stav, povolání nebo jiné důležité zájmy společnosti osvobozeny od výkonu osobní pomoci pro účely požární ochrany (§§ 2 a 3).

§ 2.

Povinnost hlásit požár.

(1) Každý, kdo zpozoruje vznik požáru, který může sám ihned uhasit, je povinen tak neprodleně učinit. Není-li to možné, je povinen učiniti bezodkladně poplach a oznámit to tak, aby hasičstvo mohlo co nejdříve zakročit. Tuto povinnost má i ten, komu byl vznik požáru sdělen osobou, která nemůže pro vážné překážky sama hlášení učinit, nebo ten, kdo může požár hlásit rychleji než osoba, která požár zpozorovala.

(2) K hlášení požáru lze použít všech vhodných prostředků. Jejich držitelé jsou povinni dát je k bezplatnému použití a po případě poskytnout i jejich obsluhu.

§ 3.

Osobní pomoc při zásahu nebo cvičení hasičstva.

(1) Každý je povinen na vyzvání místního národního výboru nebo velitele hasičstva (§ 19) pomáhat osobně při zásahu hasičstva. Pro účely cvičení hasičstva může místní národní výbor uložit povinnost osobně pomáhat jen tehdy, vyžaduje-li toho obecný zájem.

(2) K osobní pomoci náleží i služba v hasičstvu, k níž byl někdo povolán podle § 9 zákona (na př. služba v hasičské žňové hlídce).

Věcná pomoc.

§ 4.

(1) Každý je povinen na vyzvání místního národního výboru nebo velitele hasičstva (§ 19) dát pro účely zásahu hasičstva k použití dopravní prostředky, pohonné hmoty a jiné potřebné prostředky, které má u sebe, zejména hasičské nářadí, jakož i zásoby a zdroje vody. Pro účely cvičení hasičstva může místní národní výbor uložit takovou povinnost jen tehdy, vyžaduje-li toho obecný zájem.

(2) O hlášení služebních zpráv z místa zásahu platí obdobně ustanovení § 2 odst. 2.

§ 5.

(1) Každý, kdo nakládá s nemovitostmi požárem postiženými nebo přímo ohroženými, je povinen dovolit přístup na pozemky a do budov k tomu účelu, aby se jich použilo k provedení úkonů nařízených k zamezení nebo zdolání požáru anebo k provedení nařízených záchranných prací.

(2) Osoby uvedené v předchozím odstavci jsou povinny trpět opatření, která místní národní výbor nebo velitel hasičstva (§ 19) nařídil jako nutná pro úspěšné zdolání požáru nebo k zamezení jeho šíření nebo v zájmu úspěšného provedení záchranných prací, zejména vyklizení pozemků, odstranění objektů nebo jejich části, ohrad nebo kultur.

(3) Povinnosti uvedené v předchozích odstavcích má i ten, kdo nakládá s okolními nemovitostmi, pokud je to nutné k účelnému zásahu hasičstva.

(4) Vyžaduje-li toho obecný zájem, může místní národní výbor uložit každému, kdo nakládá s nemovitostí, aby dovolil hasičstvu pro účely cvičení přístup na pozemky a do budov.

(5) Zásah hasičstva v objektech vojenských, v objektech důležitých pro obranu vlasti nebo s hlediska národní bezpečnosti a v objektech

železničních, jakož i jejich použití pro účely zásahu nebo cvičení hasičstva, upraví ministerstvo vnitřní směrnici.

§ 6.

Každý, kdo nakládá s nemovitostí, je povinen učiniti na ní, po případě na věcech, které na ní jsou, opatření uložená místním národním výborem k zamezení požáru svým nákladem, pokud podle platných předpisů není povinen hradit takové náklady někdo jiný. Předpisy o výstavbě obcí, zejména o povinné úpravě staveb, zůstávají nedotčeny.

Oddíl II.

Úkoly národních výborů.

§ 7.

Zamezování a zdolávání požárů.

(1) Úkolem místních národních výborů v oboru požární ochrany je, aby ve svém obvodu pečovaly o zamezení vzniku požárů a zajišťovaly jejich zdolávání hasičstvem za široké součinnosti obyvatelstva.

(2) Místní národní výbory činí proto především všechna potřebná opatření, aby příčiny požárů byly odstraněny a nově nevznikaly. K tomu účelu spolupracují zejména s hasičskými organizacemi a s Československou pojišťovnou, národním podnikem.

(3) Obdobné úkoly mají také okresní a krajské národní výbory ve svých obvodech, pokud nejde o úkoly, které mohou vykonávat podřízené národní výbory svými silami a prostředky.

(4) Způsob součinnosti národních výborů s Československou pojišťovnou, národním podnikem, upraví ministerstvo vnitřní směrnici.

§ 8.

Požární prohlídky.

(1) K odstranění příčin vzniku požáru provádějí místní národní výbory podle potřeby, nejméně však jednou ročně, prohlídky pozemků, staveb a zařízení ve svém obvodu, aby zjistily, zda jsou zachovávány všechny předpisy a opatření směřující k zamezení požárů. Zároveň činí opatření k odstranění zjištěných závad a dohlížíjí na jejich provádění.

(2) Podrobnosti o konání prohlídek podle odstavce 1, odstranění zjištěných závad, plánování materiálové potřeby, uvolnění potřebného materiálu a o dohledu upraví ministerstvo vnitřní vyhláškou v příslušném úředním listě.

§ 9.

Opatřování věcných prostředků požární ochrany.

(1) Místní národní výbory opatřují a udržují výzbroj a výstroj potřebnou pro jejich veřejné hasičstvo (§ 11 odst. 2) k zamezování a zdolávání požárů, jakož i k výcviku hasičstva, zřizují a udržují hasičská poplachová zařízení, hasičské zbrojnice, požární stanice a jiné potřebné místnosti, jakož i zařízení k opatřování vody.

(2) Nemovitosti a zařízení sloužící požární ochraně nelze bez souhlasu nadřízeného orgánu odnímat jejich účelu ani používat k jiným účelům. Podrobnosti upraví ministerstvo vnitřní směrnici.

§ 10.

Vzájemná pomoc.

(1) Místní národní výbory jsou při plnění úkolů požární ochrany povinny poskytovat si vzájemnou pomoc.

(2) Vzájemná pomoc veřejných hasičstev je bezplatná. Způsob a druh poskytování vzájemné pomoci upraví ministerstvo vnitřní směrnici.

(3) Nemůže-li místní národní výbor zdolat požár nebo zamezit jeho rozšíření vlastními prostředky ani pomocí poskytnutou podle odstavce 1, obrátí se o pomoc na národní výbor bezprostředně nadřízený, který zařídí poskytnutí pomoci.

Oddíl III.

Organisace hasičstva a jeho činnost.

§ 11.

Druhy hasičstev.

(1) Při provádění požární ochrany používají národní výbory hasičstva jako svého výkoného orgánu.

(2) Hasičstvo národního výboru (hasičstvo veřejné) i hasičstvo závodní je jednak dobrovolné, jednak z povolání.

(3) Služba v hasičstvu je zásadně dobrovolná, výjimečně povinná (§ 17).

(4) Počet příslušníků hasičstva a jeho technické vybavení musí být úměrné potřebám požární ochrany.

(5) Podrobnosti o organizaci hasičstva veřejného a závodního, o počtu jeho příslušníků, jeho vybavení a jeho činnosti upraví ministerstvo vnitřní směrnici.

§ 12.

Kdo může být příslušníkem
hasičstva.

(1) Příslušníky hasičstva mohou být zásadně jen občané Československé republiky a osoby za ně považované ve věku od 17 do 60 let, jsou-li oddáni lidově demokratickému zřízení a způsobilí tělesně a duševně k výkonu hasičské služby.

(2) Z důvodů hodných zvláštního zřetele může okresní národní výbor povolit, aby se staly příslušníky hasičstva osoby mezi 16. a 17. rokem a mezi 60. a 65. rokem, jakož i cizinci.

(3) Příslušníkem hasičstva má být především ten, kdo bydlí v obvodu národního výboru nebo v blízkosti závodu, o jehož hasičstvo jde.

(4) Velitel hasičstva prokáže před svým ustanovením svou způsobilost odbornou zkouškou podle směrnic ministerstva vnitra.

(5) Neplní-li příslušník hasičstva řádně své povinnosti, může ho kdykoli z hasičstva odvolat národní výbor, o jehož hasičstvo jde. Jde-li o příslušníka závodního hasičstva, může tak učinit okresní národní výbor po předchozím slyšení vedení podniku.

§ 13.

Veřejné hasičstvo dobrovolné.

(1) V každé obci, v níž není dostačujícího veřejného hasičstva z povolání, zřídí místní národní výbor veřejné hasičstvo dobrovolné, které také doplňuje. Podrobnosti, zejména pokud jde o součinnost s místním hasičským spolkem, upraví ministerstvo vnitra směrnicemi (§ 11 odst. 5).

(2) Zřízení a doplnění veřejného dobrovolného hasičstva místní národní výbor vyhlásí způsobem v místě obvyklým a oznámí nadřízenému orgánu.

§ 14.

Veřejné hasičstvo z povolání.

(1) V obci s více než 50.000 obyvateli zřídí místní národní výbor se souhlasem nadřízeného orgánu veřejné hasičstvo z povolání. V obci s menším počtem obyvatelů zřídí místní národní výbor veřejné hasičstvo z povolání, určí-li to nadřízený krajský národní výbor. Velitele veřejného hasičstva z povolání ustanovuje místní národní výbor a potvrzuje nadřízený orgán.

(2) Okresní a krajské národní výbory pověří způsobilé hasičstvo ve svém obvodu, aby poskytovalo pomoc v případech uvedených v § 10 odst. 3.

§ 15.

Pověření veřejného hasičstva
úkoly v jiných obcích.

Vyžaduje-li toho zájem požární ochrany, může nadřízený orgán pověřit k tomu způsobilé veřejné hasičstvo, aby konalo své úkoly i mimo obvod svého národního výboru v obcích, v nichž není veřejného hasičstva. V těchto obcích zřídí však místní národní výbory aspoň veřejné dobrovolné hasičské hlídky, úměrné potřebám místní požární ochrany. Podrobnosti upraví ministerstvo vnitra směrnicemi.

§ 16.

Hasičstvo závodní.

(1) Provádění požární ochrany závodu náleží především závodnímu hasičstvu, a to i v době mimo provoz závodu.

(2) Okresní národní výbor určí, ve kterém závodě se má zřídit závodní hasičstvo dobrovolné nebo z povolání nebo oboje a o jakém počtu příslušníků. Při tom se řídí směrnicemi ministerstva vnitra a postupuje v součinnosti s vedením podniku. Tyto směrnice upraví také použití závodního hasičstva mimo závod.

(3) Hasičstvo závodní se zřizuje a doplňuje ze zaměstnanců závodu.

(4) Velitele a příslušníky závodního hasičstva ustanovuje vedení podniku a potvrzuje okresní národní výbor.

§ 17.

Povolání k službě v hasičstvu.

(1) Nestačí-li veřejné nebo závodní hasičstvo (§§ 13 až 16) na své úkoly, doplní se osobami povolanými k službě v hasičstvu. Hasičstvo doplňuje místní národní výbor, a to pokud jde o závodní hasičstvo, v součinnosti s vedením podniku.

(2) Není-li možno v obci zřídit veřejné dobrovolné hasičstvo (§ 13) nebo veřejnou dobrovolnou hasičskou hlídku (§ 15), zřídí místní národní výbor, vyžaduje-li toho zájem požární ochrany v obci, veřejné hasičstvo složené z osob povolaných k službě v hasičstvu, které se také takto doplňuje.

(3) Nelze-li v závodě zřídit závodní hasičstvo podle § 16, povolá místní národní výbor

v součinnosti s vedením podniku především zaměstnance závodu k službě v závodním hasičstvu, které se také takto doplňuje.

(4) K službě v hasičstvu může místní národní výbor povolati výměrem jen osoby ve věku od 17 do 60 let, které vyhovují ostatním podmínkám uvedeným v § 12.

(5) K doplnění nebo ke zřízení hasičstva podle předchozích odstavců je třeba schválení nadřízeného orgánu.

§ 18.

Vzájemný poměr a vedení hasičstev.

Technické vedení zásahu hasičstva při lesních požárech, při požárech ve výrobě, dopravě a při společném zásahu hasičstev, jakož i vzájemný poměr mezi hasičstvy upraví ministerstvo vnitra vyhláškou v příslušném úředním listě. Zejména určí, kdy technické vedení zásahu hasičstva přísluší odpovědným zaměstnancům nebo orgánům v dotčeném oboru.

Oddíl IV.

Právní postavení příslušníků hasičstva.

§ 19.

Pravomoc velitele hasičstva.

Velitel hasičstva veřejného i závodního je při zásahu hasičstva jako orgán národního výboru oprávněn činit v oboru požární ochrany opatření příslušející jinak tomuto národnímu výboru.

§ 20.

Práva a povinnosti členů hasičstva.

(1) Příslušníci hasičstva požívají při výkonu služby ochrany veřejného činitele. Mohou při výkonu služby naříditi, aby z místa zásahu se vzdálily osoby tam nežádoucí nebo aby se tyto osoby po dobu zásahu podrobily některým omezením, potřebným k úspěšnému provedení zásahu.

(2) Příslušníci hasičstva jsou povinni účastnit se výcviku (cvičení a školení) v míře potřebné pro řádné plnění svých úkolů.

(3) Služební a disciplinární řád pro příslušníky hasičstva a směrnice o školení hasičstva vydá ministerstvo vnitra vyhláškou v příslušném úředním listě.

Oddíl V.

Hasičské organizace.

§ 21.

(1) K zajištění požární ochrany sdružuje se obyvatelstvo v hasičských spolcích.

(2) Účelem hasičského spolku je především jeho součinnost s národními výbory a jinými orgány veřejné správy v oboru požární ochrany na poli výchovy členů i ostatního obyvatelstva v boji proti požárům a jiným živelním pohromám nebo nehodám i podpora činnosti všeobecně záchranné a zdravotně samaritánské.

(3) Stanovy hasičského spolku musí být ve shodě se vzornými stanovami schválenými ministerstvem vnitra. Určují též orgány, které jsou odpovědný národnímu výboru za provádění úkolů v oboru požární ochrany (§ 2 odst. 4 zákona).

(4) Není-li v obci hasičský spolek, učiní místní národní výbor opatření k jeho vytvoření.

Oddíl VI.

Ustanovení společná a závěrečná.

§ 22.

Co platí podle tohoto nařízení o požárech a požární ochraně, platí obdobně o jiných živelních pohromách, jakož i o nehodách a ochraně před nimi.

§ 23.

Vyhlášky a směrnice podle tohoto nařízení vydá ministerstvo vnitra v dohodě se zúčastněnými ústředními úřady.

§ 24.

Pracovní a platové poměry příslušníků veřejného hasičstva z povolání se řídí předpisy platnými pro státní zaměstnance.

§ 25.

Toto nařízení nabývá účinnosti 30. dne po vyhlášení; provede je ministr vnitra v dohodě se zúčastněnými členy vlády.

Zápotocký v. r.

Nosek v. r.

136.**Vyhláška ministerstva vnitra
ze dne 30. září 1950**

o opravě tiskových chyb ve vládním nařízení
č. 105/1950 Sb., kterým se vyhlašuje Statut
národních podniků průmyslových.

čl. I.

V první větě čl. 74 přílohy vládního nařízení
č. 105/1950 Sb. (Statut národních podniků
průmyslových), otištěné na str. 211 přílohy
Sbírky zákonů, se opravuje tisková chyba,
takže tato věta zní správně:

„Ředitel slíbí generálnímu (oblastnímu) ředi-
teli, že bude svědomitě plnit své povinnosti
v souladu se zájmy státu.“

čl. II.

Pouze ve slovenském znění Statutu národ-

ních podniků průmyslových se opravují tyto
tiskové chyby:

1. V poslední větě čl. 14, takže opravované
místo zní správně takto: „Výnimky zo zákazu
scudzenia môžu povoliť nadriadené orgány.“

2. Na začátku druhé věty čl. 155, takže opra-
vované místo zní správně takto: „V týchto
smluvách musí sa pamätať aj na zabezpečenie
dodávok materiálu a energie, ktoré budú po-
trebné na prekročenie výrobovej úlohy, ozna-
čené v pláne za žiadúce;“

3. V čl. 296, takže opravované místo zní
správně takto: „Ak sú rozpočtované náklady
výnimočne vyššie ako rozpočtované výnosy,
uvedie národný podnik rozdiel v návrhu svojho
rozpočtu ako nárok voči Fondu znárodneného
hospodárstva a ako svoj výnos.“

Dr. Palečková v. r.